

БРОЈ 10 ЛЕПТА

НАРОД

Рукопис се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

www. Народ издази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Ђ. МИЛЕТИЋ

ГРЧКА У РАТУ

Три су тачно оделите фазе грчке политике од почетка рата до данас. У првој, родбинске везе њеног владара управљају политику Грчке путем, који је очевидно противан грчким државним и националним интересима. Такав рад довео је до народне борбе за ослобођење од злоупотребе монархијске власти и створила се нека врста државне сецесије са Венизелосом у Солуну. Та друга фаза, од Венизелосовог одласка из Атине па до његовог повратка, јесте период борбе, тежак зато што је одлучан, опасан подједнако за Грчку, колико за све нас. Као заслепљен германофил грчки краљ није се уздржавао ни од каквог покушаја, да ради против Савезника и само зато, што његови високи протектори нису имали моћи да га довољно помогну он није успео. Није успео и зато је побеђен.

Кад је Венизелос дошао на владу, он зближа није могао наједном изменити општу политичку физиономију Грчке. Краљ и његове владе имали су досага времена и више срестава да воде пропаганду против Савезника и против учешћа Грчке у рату. За тако што није ни било тешко прогагирати у широким масама. Образоване су лиге резервиста, створена су два организована различна гледишта у војсци. Војска је тако била разорена.

Зато промена режима у Грчкој није ни могла бити онакав преокрет, какав су многи погрешно очекивали. Венизелос је, у почетку могао мобилисати само најмлађе класе, непогођене политиком. За остале је потребно и времена и лечења. Та прва, слаба грчка активност је, дакле разумљива.

Сад је настала последња фаза, време активног учешћа војске грчке краљевине у рату. Зато је потребно осигурати још нека средства војничке и финансијске природе и то је циљ пута г. Венизелоса у Европу. По пријему,

на који је он свуда нишао, може се као сигурно судити, да је свуда постигао најбоље резултате, те тако више неће бити никакве сметње за долазак целе грчке војске на фронт.

Тада ће балкански фронт, чија је важност у последње време врло добро уочена, постати снажан за успешну офанзиву. Схватате г. Венизелоса да ће рат трајати још дуго време, не треба никако да значи, да се неће предузети све да се раздвоје савезници Централних Сила. Сваким даном истиче се по нека нова корист, која би се постигла офанзивом на Балкану. Одвојивши Турску и Бугарску од Аустроугарске и Немачке она би код наших непријатеља уништила јединство фронта и узајамна појачања, те би им тако одузела познату надмоћност, коју су досад имали у рату.

Исто тако балканска офанзива знатно би потпомогла операције на италијанском фронту. Кооперација балканског и италијанског фронта извесно би највише могла допринети војничком решењу рата, јер би погодио Централни Савез у слабину. И таквом ударцу Аустрија и Бугарска данас не би могле одолети, јер им не би могао помоћи њихов моћни савезник, који се и сам њима обраћа за помоћ, да се ослободи страшног енглеско француског притиска на западном фронту.

ЗВЕЗДИЦЕ

Случајна досетка из кафане:

Што је „Народ“ мањи „Велика Србија“ је све већа...

Гаргантуа

ТЕНКОВИ

Лондон, 16. нов.

Дописник „Морнинг Пост“ пише да су у сјајној енглеској победи од 7. новембра имали врло велику улогу тенкови, који су највише допринели пробијању Хинденбургове линије.

Користећи се густом маглом 7. у зору, тенкови су се бацили на утврђене Хинденбургове линије и лако су их пробили. Кроз пробијене отворе

навалела је пешадија. Немачке трупе, запрепаштене тенковима, да се су врло слаб отпор.

На неким тачкама, где је енглески напад био нарочито истакнут, Немци су покушали против напада али нису ни мало успели.

Енглески дописник каже да је одбранбени систем Хинденбургове линије био најсавршеније организован и да су га Немци сматрали за неосвојивог. Међутим, додаје дописник, он је заузет врло лако. Немци су толико поверење и малу у јачину тог система одбране, да су га бранили релативно слаби снагама.

Најзад дописник описује припрему за напад и сам почетак напада без артиљерије, који није непријатељу дао времена ни да се пробуди.

ГРУБОСТ

Лондон, 16. нов.

Радници, који су напустили Немачку, причају да је за последњих шест месеца ратни узор код Немаца јако перстао. Код Немаца чија је учтивост по готову сервилност, односи међу савојницима на улици, у гостионицама, у паркићима, на лађама, железницама и омнибусима постали су врло груби услед ратних прилика. Један сведок показао нам једну наредбу коју је упутио министар војни фон Штајн чиновницима, због њиховог грубог понашања према публици.

Солун, 15. нов. — Г. Пишон, француски министар спољних послова, саопштио је преко француског посланика влади Краљевине Србије да је образован нови француски кабинет под председништвом Г. Клемансоа и да ће нова влада продужити да води досадашњу спољну политику Француске.

Г. Др. Велизар Јанковић, заступник министра спољних послова, замолио је г. Лоржу, француског отправника послова да достави г. Пишону захвалност српске владе на овом саопштењу, и, да српска влада гледа, у факту што ће француска влада водити и даље досадашњу политику, гаранције за праведну ствар Србије и услове за крајњу победу Савезника. (Ратни Пресбир).

ПРЕД КАМБРЕОМ

Лондон, 16. нов.

Дописник „Дејли Експреса“ са британског фронта описује победничко напредовање британских трупа и њихово кретање, које је задивљење.

На издату наредбу, цела трећа армија је,

као један човек устала из рова и пошла за флотом тенкова. Никаквог поремећаја није било; одржавајући везу са другим деловима фронта, овај се талас кретао неодољиво. Међу Немцима настала је паника, да су побацали оружје и тукли се камењем.

ПО ПОВЛАЧЕЊУ

Лондон, 16. нов.

За време последњег повлачења Немци су напустили огромну количину материјала, који се може употребити. Свуда, по селима и логорима Енглези су нашли силан материјал спреман за зиму.

Заузети терен даје утисак чврстине и индустријске организације и показује Хинденбургову намеру да од њега начини тврђаву, која ће бити стална.

У целој области има врло много започетих радова на сталним утврђењима. У Маркоану нађена је врло велика количина намирница свих врста.

ГЕДКЕ О ФРОНТУ

Женева, 16. нов.

Пуконик Гедке написао је у „Манхајмер Фолксциме“ дугачак чланак о текућим догађајима. Пошто је анализирао војну ситуацију на западном фронту, напомињући да се немачке трупе могу данас једино држати у дефанзиви по некад и повући, он прелази на ситуацију на руском фронту овим речима:

ВАРВАРИ

Те априлске вечери са пуним месецом почивала је Венеција мртно под плавичастим небеским сводом. На Марковој пијаци владала је слатка тишина, а базилика са својим галеријама, луцима и кубетицима личила је више на оваплоћење духа него на голу стварност од мермера и злата.

Поред Дужд'ве палате полако је шетало неколико страних туриста — готово све сами Енглези и Французи — ћутећи или разговарајући пригушено да не би помутили ову усхићену чаробност. Разговарали су да живот, док људи могу уживати овакав призор, вије ни тако свиреп ни бесмислен; и душа им је била пуна узбуђења, које су желели да могу поделити са свима својим драгим.

У један мах разлеже се улицама кикот и врева. Једна гомила људи и жена, у немачком оделу, навали на Мар-

Руски фронт одступа овде онде, али у целини својој није раскинут. Чак и у невој великој болести, руска војска сачињава увек једну страпну снагу која не може бити тако лако уништена и која задржава према себи велике снаге централних сила.

Расматрајући ситуацију на италијанском фронту, пуконик Гедке каже да су ови објективи постигнути и да се сада аустроњемачка војска утврђује на Пјаве. При завршетку пуконик Гедке каже, да треба догађаје само погледати до одлучног момента.

ЈЕДНА ЖАЛБА

Лондон, 16. нов.

Крупов орган „Рајниш Вестфалише Цајтунг“ узнемирен је општом ситуацијом у Немачкој. Он најпре истиче све жртве које је Немачка пристала да поднесе за своје савезнике и онда отворено тражи њихову помоћ на западном фронту. Аустријанци и Бугари, вели тај лист, постигли су свој циљ, али се то не може рећи и за Немачку и ако је она извршила толико офанзива за рачун својих савезника.

Лист даље признаје да политичка ситуација није повољна за Немачку.

Улазећу и појединости он констатује да је мржња Пољака против Немаца порасла до беснила. Варшава је постала право политичко утврђење за рад против Немаца.

кову пијаци. Они су долазили из хотела Даниели, и њихова раскалашност била је исто тако дрска као и њихово понашање. Ишли су руку под руку, урличућа неку немачку кафе шантанску песму, која је скрнавила ово свето место и ову величанствену ноћ.

Централне Државе претиле су Венецији, том адијају Италије, том украсу гемалском, бисеру морском, тој једној вароши на свету, коју човек не може замислити ако је вије видео.

Венеција у опасности, то су речи потресле срца целога света. Енглески војници одушевљено полазе на пут, јер иду да бране љубљену варош Бајронову и Раскинову, варош, којој су се већ неки од њих дивили, али коју желе сви да упознају. Американци, који су само савали о томе како ће једног дана прећи океан и видети је, ка-

жу, ако их погову да се бију са њу, они ће стећи и право да уживају у њој.

Што се Француза тиче, која храбро бране своју рођеву групу па опет иду у помоћ својим савезницима, њих охрабљује и соколи на нову борбу сећање на Солферино, као и неисказана драж имења Венеције. Број добровољаца, који се свакога дана јављају да се Боре у Италији, врло је велики. Највише међу њима препуни су романтичког одушевљења.

Ето шта пише један парижанин из класе 18 са француског фронта. »Надам се да ћу њих и видети Венецију.« Он то пише и ако зна врло добро да ове речи значе; ризик и опасност. Ово пише нешколовани војник, који готово ништа не зна о сј-ју дуждесе вароши. Он је само слушао о њеним славним званицима и шетњама на гондолама.

ФРАНЦУСКИ УСПЕХ

Париз, 16 нов.

Потврђује се да је француски напад од 8. новембра јужно од Живенкура стао Немце озбиљних жртава. Французи су ту заробили 420 људи и запленили 13 митраљеза, 3 бацача бомба, 3 рововска топа и 400 пушака.

ИЗ РУСИЈЕ

Петроград, 16. нов. — И ако проглас, у коме се говори о предлозима за мир, говори у име провизорне владе радника и сељака, изгледа ипак да још није могла бити образована никаква влада сем Совјета у Петрограду. Међутим је Совјет послао специјалне комесаре у нека министарства, као например, Браунштајна (Троцки) у министарство спољних послова.

Лондон, 16 нов. — Керенски је отишао у аутомобилу у врховну команду, у Лаској. Он жели да се лично увери да ли је војска остала верна влади.

За сада се још не зна је ли Керенски стигао на место одређења. Једна депеша јавља да је он ухапшен, али та вест није потврђена.

Штокхолм, 16 нов. — »Афтенбладет« добио је ову вест из Хапаранде: Овде се очекује данас долазак чланова енглеске амбасаде из Петрограда.

Хапаранда, 16 нов. — Према новим вестима је максималистичка влада још изолована. Изгледа да је избио расцеп у Совјету, за време последње седнице у Смолни.

У вече су минималистички делегати, међу које долазе револуционарни социјалисте, демократски социјалисте и социјалисте интернационалисте, напустили

салу и одбили сваку солидарност са максималистима.

Они су се састали у петроградској општинској згради и придружили се Конгресу сељака и војника, под председништвом Аксентијева. Даље су одлучили да образују извршни одбор на супрот максималистичкој влади. Мисли се да ће овај одбор имати много присталица.

БИЛОВ И ХЕРТЛИНГ

Берн, 11 нов.

И ако је његов главни уредник био код кнеза Билова на доручку тек што је овај стигао у Берлин, ипак се »Берлинер Тагесблат« не устручава да изнесе до детаља маневре, које су били предузели бивши канцелар и његови пријатељи у борби против својих сударника. У једном чланку, под насловом »Интриге кнеза фон Билова« испричан је цео овај догађај подробно.

Ево неколико места из тог необичног чланка:

»Мора се признати да је начин, на који су маслале неке присталице кнежевска да ће му најбоље послужити, учинило, да ова комбинација изгуби сваки изглед на успех. Био се пустио глас, да се фон Килман труди да придобије представнике већине за кандидатуру Хертлингову. То је тачно: фон Килману је изгледало да ће наименовање графа фон Хертлинга за канцелара бити врло корисно за нашу спољну политику и он је то слободно изјавио.

Али поједини шефови који извесно нису радили у смислу у коме је то желео фон Биллов тај велики познавалац политичких и парламентарних прилика, мислили су да је потребно да њихове информације буду поткрепљене енергичним нападима против фон Килмана и његових штетних идеја које дели са Хертлингом.

Према томе, мислило се да већина сагласна са фон Килманом не тражи канцелара који би одговарао ситуацији, него просто да жели да уклони кнеза фон Билова. Један берлински лист, који је некада био независан али који данас има веза са великим индустријалцима, и који је, као и остали листови левнице, жучно захтевао да се уклони Михаелис, видећи да кандидатура фон Билова неће добити довољан број присталица, изјавио је одједном да је интервенција Рајхстага »равн скандал«.

САВЕТ У ПОТСДАМУ

Цирих, 16 нов.

Немачки листови препуни су занимљивих појединости са конференција, које су одржане у Берлину.

На крунском већу, које је одржано прошлог понедељника у дворцу Белва у Потсдаму под председништвом Кајзеровим, били су присутни граф фон Хертлинг, маршал

фон Хинденбург, генерал Лудендорф, адмирал Холцендорф, као и сви министри, међ којима и почасни министар спољних послова фон Килман. Ово веће имало је своју особиту важност, јер су у исто време имале у Берлину састанак све странке већине. Одмах по закључењу већа, политичке и војне личности, које су на њему учествовале, понова су се на њему састале у Берлину у министарству унутрашњих дела. На томе су збору узели и сви пруски министри и подсекретари.

Граф Чернин и Најман, гувернер Рине, такође су учествовали на том збору, што је изазвало разне гласове о доистиним одлукама.

Према неким извештајима, конференције, које су одржане у Берлину граф Чернин, имале су заиста за задатак: ревизију циљева рата у александријском смислу. Нови канцелар желео би да води политику, коју би потпуно одобравали сви војни шефови.

Резентлов пише поводом тога у »Дајче Тагесцајтунг«: »Аустрија су одршене руке

да може исправити своје границе према мору и суву, као Немачкој на западном фронту«.

Он очекује да ће Аустрија сада боље разумети потребе Немачке.

Берлински дописник »Франкфуртер Цајтунг« послао је с такву депешу:

»Дискусија, које су ових дана вођене у министарству унутрашњих дела између виших војних команданата, канцелара вице-канцелара, министра спољних послова и више чланова овога надлежства, нису имале за предмет промену канцелара. Тиче се договора, који урачува воде с времена на време веродавни државнице. Ова се договори односе на војну и политичку ситуацију, као и на одлуке које изискује таква ситуација.

С погледом на садашње догађаје на северноисточном фронту као и на јужном у Италији, појљиво је да одлуке за интервенцију могу бити од капиталне важности за развитак будућих догађаја.

РАТ И РАД

Лондон, 16 нов.

Специјални дописник »Морнинг Пост« телеграфише да огромни радови на реконструкцији терена прати полет енглеског напредовања. Хиљадама радника крче и изравњају старе путове и граде нове. Подигнуте су нове жељезничке мреже, тако да је терен ва Хинденбургове линије данас потпуно измешан и исправљен.

САОПШТЕЊА

Драгина Милевић војник, бр. п. 40 моли свакога за извештај о његовом опу Михаилу Милевићу из Лисе, среза драгачевског.

Петко Селаковић обв. бр. п. 111 моли свакога, који шта зна о његовом сићу Сретену Селаковићу, да га о томе на сву адресу извести.

Радоје Арсовић из Кушња да јави адресу Глигорију Цвирићу нареднику бр. п. 315.

Милентије С. Рајчић болничар бр. п. 399 моли Живојана Тарабановаћа из Ратара да му достави адресу.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Артиљеријске акције на северу Ене у Аргоњи и на десној обали Меазе, на сектору Шамбрете.

Источна војска. — На целом фронту дан је протекао на миру осим у области Дојрана, где је било с времена на време артиљеријске борбе. У области Битоља француском митраљеском ватром оборен је 1 бугарски аероплан.

Извештај Штаба Источне Војске. — Ништа важно. Уобичајена канонада.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Непријатељска артиљерија била је синоћ активна код шуме Бурлон, али пешачких борби није било. На северном фронту дејствовала је непријатељска артиљерија источно и северноисточно од Ипра.

Доцнаје. На фронту код Камбреа није се ништа важно догодило у току дана. Јутрос је непријатељ покушао да изврши два напада против наших ровова у близини Авриона, јужно од Ланса, али је оба пута одбијен.

На фронту Ипра је непријатељска артиљерија била активна и врло јака источно од Ипра. Задобили смо неколико заробљеника у току извиђања наших патрола.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

На висоравни Азијаго северно од теснаца Берлете и на средњем току Пјаве наше батерије, у кооперацији са ваздушним ескадрилама за бомбардовање напали су непријатеља, који је вршио покрете и груписање. — Оборили смо четири непријатељска аероплана.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ЛОНДОН. — Немци су добили свежа појачања и покушали су да нападају наш нови фронт са великом жестином. Наша артиљерија разбила је све ове нападе.

ЛОНДОН. — Дописник »Асоцијетед Прес« на палестинском фронту, телеграфише: Нове трупе из Енглеске стигле су на палестински фронт. Генерал Маршал, нови врховни командант енглеских трупа у Месопотамији, добио је заповест да прошири акцију у центар Мале Азије.

ШТОКХОЛМ. — Шведски Пресбирио саопштава, да су скардинавска сповестничка друштва депешом благодарила енглеском министру спољних послова на његовој изјави о Палестини.

РИМ. — Ватикански орган »Осерваторе Романо« категорички демантује гласове да Папа спрема нове предлоге за мир.

АТИНА. — Одлучено је да се у Атини образује нарочити одбор, који ће помагати комисији за исхрану, која се налази у Лондону. У овај ће одбор ући представници свих Савезника

АТИНА. — »Патрису« јављају из Лондона, да се енглеске трупе налазе два километра од Камбреа.

ЛОНДОН. — Дописник Рајтерове Агенције на енглеском фронту телеграфише, да енглеске трупе, и поред покушаја од стране Немца да њихово напредовање зауставе, и даље напредују, и ако споро али сигурно.

ЛОНДОН. — Поред њих немачке и италијанске комунике види се да Италијани имају успеха. Сви немачки напади остају без резултата. Телеграми из и-

талијанског главног штаба јављају, да стално долазе велика савезничка појачања, као и велика ваздушна флота.

ПАРИЗ. — Министар финансија Клоц поднео је парламенту законски пројекат којим се повлачи из саобраћаја сребрн новац са ликом Наполеона III.

БАЗЕЛ. — Из Беча јављају: Досадашњи главни уредник полувзаничне »Винер Цајтунг« од суботе у ређује »Најес Винер Тагесблат«.

АТИНА. — Краљевским указом позивају се под заставу резервних пешачки официри из 2 серије класе 1913 и класе 1914, 1915 и 1916.

РИМ. — У зони Монте Грапа јака вејавица спречава операције непријатељу, који ипак врши бескорисне нападе доводећи нове трупе. Седам аустронемачких дивизија већ су повучене са фронта Пјаве крајње исцрпене.

МАЛИ ОГЛАСИ

Књ и жара ХАНАНЕЛ НАР извештава п. публику, да има на продају велики канцеларски материјал, хртије разних формата, школских свежака, регистара и т. д. Радна је на углу Себа, ул. Олимпио Деманди бр. 55. 2—10

Фабрика »Нова Тирнаву« продаје чисту комовину од једног кила на више, као и чист коњак и рум. Налази се у улици »Виктор Иго« бр. 3 — испод хотел »Телеграф«. 10

Српско Трговачко Друштво Улица Александар Велики бр. 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по довољним дневним курсевима. 3—10